

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU**

Broj: 02-16-1-734/20

Sarajevo, srpanj 2020. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	5
MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	5
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	9
1. KRITERIJI	9
2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
3.1 Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola.....	11
3.2 Ustrojstvo i rukovođenje	12
4. PRORAČUN	12
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	12
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	13
5.2 Pregled prihoda i primitaka	13
5.3 Bilanca stanja	13
5.3.1 <i>Popis sredstava i obveza</i>	14
5.3.2 <i>Sredstva - Kratkoročna potraživanja</i>	14
5.4 Pregled dinamike upošljavanja	15
6. JAVNE NABAVE.....	16
7. KOMENTARI	17
PRIVICI	17

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2019. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća **Instituta** prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2019. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo od **Instituta** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti¹

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o financijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *do kraja obračunskog razdoblja za 2019. godinu nisu okončane sve aktivnosti na usuglašavanju potraživanja i usklađivanju stanja u pomoćnoj evidenciji i Glavnoj knjizi (točka 5.3.2. Izvješća).*

¹ Paragraf kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj paragraf se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo **Instituta** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi sa revizijom finansijskih izvješća **Instituta** za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2019. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Institutu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Instituta**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 17.07.2020. godine

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2019. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o financiranju institucija BiH.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Instituta za 2018. godinu, sačinio Izvješće o finansijskoj reviziji i dao mišljenje s rezervom na finansijska izvješća (zbog neslaganja kratkoročnih potraživanja u pomoćnoj u odnosu na Glavnu knjigu) i pozitivno mišljenje na usklađenost, sa skretanjem pozornosti na neusklađenost Pravilnika o unutarnjem ustroju sa odlukama Vijeća ministara BiH. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Institut je postupio sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestio nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u izvješću o obavljenoj reviziji za 2018. godinu.

Uvidom u poduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizirana	Realizacija u tijeku	Nerealizirana
Sustav unutarnjih kontrola je unaprijeđen u dijelu za koji su dane preporuke: -Ispravnost obračuna putnog naloga potvrđuje se potpisom prije isplate troškova putem elektronske blagajne. -Kontrolira se fakturiranje cijena za hotelski smještaj u odnosu na ponuđene cijene, -Kod isplate autorskih honorara se uglavnom prilažu dokazi da je plaćena putarina.			
Završene su aktivnosti na usuglašavanju opisa poslova radnih mjesta i prijedlog pravilnika o sistematizaciji dostavljen je			

nadležnim institucijama za pribavljanje mišljenja.			
Uz financijska izvješća dostavljeni su traženi obrasci i zabilješke, ali je u obrascu o prosječnom broju uposlenih naveden pogrešan podatak koji nije korigiran i dostavljen u Ministarstvo financija i trezora BiH.		●	
Računi za održavanje akreditacije pravovremeno su dostavljeni kupcima i evidentirani kroz modul potraživanja.	●		
Popis potraživanja nije potkrijepljen analitičkim pregledom niti je u zapisniku povjerenstva za popis konstatirano da stanje ne odgovara stanju u Glavnoj knjizi.			●
Većina kupaca je potvrdila suglasnost salda iskazanih u pomoćnim knjigama Instituta. Manji broj kupaca nije vratio ovjerene izvode otvorenih stavki, ali nisu osporili stanje koje se vodi u Institutu. Korekcije u pomoćnoj i Glavnoj knjizi trezora su izvršene u 2020. godini.		●	
Institut je naplatio potraživanja po osnovu refundacije bolovanja iz ranijeg razdoblja, a tijekom godine je podnosio zahtjeve za refundaciju sredstava.	●		
Planiranje sredstava za plaće je vršeno na temelju odobrenog broja prema dinamici upošljavanja, a prosječan broj uposlenih tijekom godine je bio veći od odobrenog, zbog čega je bilo potrebno osigurati dodatna sredstva kroz prestrukturiranje.			●
Procedura izbora dobavljača za nabavu goriva za 2019. godinu provedena je prije dostavljanja izvješća o reviziji za 2018. godinu, zbog čega nije razmatrana opcija zaključenja okvirnog sporazuma.			●
U testiranim procedurama javnih nabava dokazi o kvalificiranosti su dostavljeni u propisanim rokovima.	●		

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Sustav financijskog upravljanja i kontrole je implementiran sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH², Priručniku za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. U prethodnom razdoblju Institut je sačinio popis i mapiranje poslovnih procesa, utvrdio i procijenio rizike i izradio Registar rizika, te

² Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

ažurirao rizike početkom 2020. godine. Institut je popunio obrazac Godišnjeg izvješća o financijskom upravljanju i kontroli za 2019. godinu i dostavio Središnjoj harmonizacijskoj jedinici.

Unutarnja revizija: Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH³ i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁴, za obavljanje unutarnje revizije u Institutu nadležna je Jedinica unutarnje revizije u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U tijeku 2019. godine nije bilo aktivnosti u svezi sa obavljanjem unutarnje revizije u Institutu.

3.1 Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola

Problem sa obavljanjem financijsko-računovodstvenih poslova zbog dužeg odsustva dva uposlena bio je prisutan i tijekom 2019. godine, što se u određenoj mjeri odrazilo na funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola.

Postupcima revizije uočili smo nedostatke koji se odnose na planiranje proračuna i uspostavljanje kontrolnih aktivnosti prilikom evidentiranja pojedinih izdataka:

- planiranje pojedinih naknada nije vršeno na temelju podataka o zaključenim ugovorima ili pravu na naknadu (smještaj, odvojeni život) ili podacima iz kadrovske evidencije (jubilarne nagrade), te smo kod većine naknada uočili da je realizacija na pripadajućem analitičkom kontu veća u odnosu na planirani iznos;
- knjiženje pojedinih naknada plaće nije vršeno na pripadajući konto u okviru sintetičke grupe konta (naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora knjižena na konto neto plaće);
- prilikom isplate naknade za korištenje osobnog vozila u službene svrhe nije priložena kompletna dokumentacija (karta udaljenosti sa iskazanom kilometražom i dokaz o cijeni goriva), a kod putnih naloga se ne upisuje datum pravljanja;
- naknada štete na vozilu je realizirana izravnim plaćanjem dobavljaču koji je izvršio popravku vozila, a ne putem Jedinistvenog računa trezora.

PREPORUKA 1

Institut treba prilikom planiranja pojedinih naknada koristiti raspoložive podatke iz kadrovske evidencije, izdatke evidentirati na pripadajuća analitička konta i osigurati da se isplata vrši na temelju potpune i vjerodostojne dokumentacije, a naplatu štete na vozilima treba vršiti putem Jedinistvenog računa trezora.

Na temelju testiranog uzorka za obračun plaća konstatirali smo da koeficijenti na temelju kojih se obračunavao minuli staž nisu točno iskazani, odnosno da su veći u odnosu na ukupan radni staž na koji se treba primjenjivati obračun minulog staža. U Institutu nam nisu mogli prezentirati informacije kada su u sustav za obračun plaća (COIP) uneseni pogrešni podaci na temelju kojih se vrši obračun minulog staža. U tijeku obavljanja završne revizije upoznati smo da je direktor imenovao povjerenstvo koje je izvršilo kontrolu radnog staža i koeficijenata za obračun minulog staža za sve uposlene.

³ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

PREPORUKA 2

Potrebno je da Institut, na temelju izvršene kontrole, ispravno evidentira podatke o radnom stažu u sustavu za obračun plaća. Također, treba preispitati kada i kako su uneseni pogrešni podaci i jesu li nakon inicijalnog unošenja podataka u sustav za obračun plaća vršene korekcije i sukladno tome poduzeti neophodne radnje.

3.2 Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnji ustroj i način rada Instituta utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustroju iz 2018. godine, kojim su sistematizirana mjesta za 28 izvršitelja.

Institut je, nakon usuglašavanja opisa poslova radnih mjesta, u rujnu 2019. godine dostavio Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustroju nadležnim institucijama radi davanja mišljenja. Na dostavljeni Prijedlog pravilnika pribavljena su mišljenja Ureda za zakonodavstvo i Ministarstva pravde BiH. Mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH nije dostavljeno do datuma sačinjavanja ovog Izvješća i pored urgencije koju je Institut uputio u studenom 2019. godine.

4. PRORAČUN

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu⁵, Institutu su odobrena sredstva u iznosu od 1.182.000 KM. Navedeni zakon usvojen je tek koncem 2019. godine pa se Institut tijekom godine financirao na temelju odluka o privremenom financiranju institucija BiH (četiri odluke).

Ukupno izvršenje proračuna za 2019. godinu iznosilo je 1.144.464 KM. Skoro sve kategorije u okviru tekućih izdataka su realizirane sa visokim postotkom, što je posljedica odobrenog prestrukturiranja. Kapitalni izdaci nisu realizirani zbog kasnog usvajanja proračuna.

Institut je nakon usvajanja proračuna izvršio usklađivanje (prestrukturiranje) rashoda na temelju odluke Ministarstva financija i trezora BiH. Značajna povećanja sredstava odnose se na plaće i naknade (33.000 KM) i ugovorene usluge (25.000 KM), za koja je Institut u obrazloženjima naveo da su neophodna zbog većeg broja uposlenih u odnosu na odobreni broj, prouzrokovan bolovanjima uposlenih i zbog većeg broja realiziranih nadzora i ocjena laboratorija koje utječu na isplate vanjskim ekspertima.

Plan i program rada Instituta za 2019. godinu dostavljen je Vijeću ministara BiH koje ga je usvojilo 27.12.2018. godine. Izvješće o radu Instituta za 2019. godinu dostavljeno je Vijeću ministara BiH, a do okončanja revizije nije razmatrano.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Institut je sačinio Godišnje finacijsko izvješće za 2019. godinu i dostavio ga nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Uz propisane obrasce dostavljene su analize izvršenja proračuna i zabilješke uz bilančne pozicije.

Analizom bilješki uz finacijska izvješća konstatirali smo da sadrže kratka obrazloženja o realizaciji proračuna i informacije o bilančnim pozicijama, s tim da je kod kratkoročnih

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 84/19 od 24.12.2019. godine

potraživanja naveden iznos evidentiran u Glavnoj knjizi, a ne stvarni iznos potraživanja (opširnije u točki 5.3.2 Izvješća). U obrascu Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih naveden je manji broj prosječno uposlenih u odnosu na podatke o broju uposlenih za koje je isplaćena plaća u tijeku godine. Do sačinjavanja izvješća nije dostavljen dokaz da je izvršena korekcija i da je upućena Ministarstvu financija i trezora BiH radi točnog iskazivanja u Izvješću o izvršenju proračuna institucija BiH.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.144.464 KM, što je u odnosu na rashode planirane proračunom za 2019. godinu manje za 37.536 KM.

Značajni rashodi iz proračuna odnose se na: bruto plaće (661.767 KM), naknade troškova uposlenih (85.181 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (12.769 KM), putne troškove (103.991 KM), izdatke za uporabu vozila (12.995 KM), unajmljivanje imovine i opreme (101.718 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (136.955 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

U pregledu prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 538.359 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane proračunom za 2019. godinu više za 70.359 KM.

Ostvareni prihodi se odnose na: prihode od pristojbi (2.285 KM), vlastite prihode Instituta (525.713 KM) i ostale neplanirane prihode po osnovu refundacije bolovanja iz ranijih godina (10.361 KM).

Vlastiti prihodi Instituta iskazuju se u Glavnoj knjizi nakon naplate potraživanja na žiro-račun Ministarstva financija i trezora BiH i uparivanja kroz modul potraživanja koji vrši Institut. Evidentirani iznos vlastitih prihoda se odnosi na naplaćene prihode za koje je kroz modul potraživanja izvršeno uparivanje sa evidentiranim računima. Iznos naplaćenih prihoda je veći u odnosu na prethodnu godinu za 132.581 KM jer su računi za održavanje sustava akreditacije ispostavljeni pravovremeno, a konstatirana su i određena poboljšanja prilikom evidentiranja potraživanja, unosa u modul i uparivanja sa podacima o plaćanju.

5.3 Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2019. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 244.208 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 339.714 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (206.545 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (37.663 KM), kratkoročne tekuće obveze (30.686 KM), obveze prema uposlenima (68.779 KM) i kratkoročna razgraničenja (202.586 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

5.3.1 Popis sredstava i obveza

Institut je izvršio popis stalnih sredstava i obveza, a kod potraživanja od kupaca konstatirano je ukupno stanje, bez analitički popisanih potraživanja i bez komentara da se tako popisano stanje ne slaže sa podacima u Glavnoj knjizi.

Povjerenstvo za popis stalnih sredstava konstatiralo je da su postojali određeni problemi prilikom vršenja popisa (pojedina stalna sredstva nisu obilježena inventurnim brojevima, oprema obilježena drugačije od načina na koji se vodi u knjizi stalnih sredstava, različita sredstva obilježena istim inventurnim brojevima, određeni broj stalnih sredstava nije pronađen u prostorijama Instituta i sl.). Sredstva koja nisu pronađena u Institutu su predložena za isknjiženje kao manjak, a dio stalnih sredstava koja se ne koriste predložena su za otpis. Na temelju prijedloga povjerenstva donesena je odluka o utvrđivanju manjka i odobravanju isknjižavanja stalnih sredstava koja nisu bila u funkciji i koja nisu prenesena na novu lokaciju prilikom preseljenja Instituta (Institut je u tijeku 2019. godine dva puta mijenjao lokaciju).

PREPORUKA 3

Prilikom popisa potraživanja treba osigurati analitički pregled istih kako bi se ustanovilo odgovaraju li podacima u Glavnoj knjizi. Za stalna sredstva je potrebno osigurati inventurne brojeve i obilježiti ih, kako bi se omogućio lakši rad povjerenstva prilikom popisa stalnih sredstava.

5.3.2 Sredstva - Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u Glavnoj knjizi trezora u iznosu od 202.596 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 124.690 KM. Evidentirani iznos kratkoročnih potraživanja odnosi se na potraživanja od pravnih osoba za obavljene usluge iz nadležnosti Instituta i sa datumom 31.12.2019. godine nije usuglašen sa potraživanjima iskazanim u pomoćnoj evidenciji. U zabilješkama uz bilančne pozicije, koje su sastavni dio godišnjeg financijskog izvješća, kod kratkoročnih potraživanja je naveden iznos koji je evidentiran u Glavnoj knjizi, bez napomene da se taj iznos ne slaže sa podacima u pomoćnoj evidenciji, i informacija o aktivnosti Instituta na sravnjenju iskazanih potraživanja.

Institut je izvršio sravnjenje starih potraživanja sa većim brojem kupaca, na temelju čega su izvršene korekcije u modulu potraživanja i u Glavnoj knjizi. Jedan broj kupaca nije dostavio podatke o svojim dugovanjima prema Institutu niti su osporili iznos evidentiranog duga, pa su za njih potraživanja iskazana u iznosu koji je evidentiran u pomoćnoj evidenciji.

Tijekom godine se problematikom evidentiranja potraživanja i sravnjenja sa kupcima uglavnom bavio zamjenik direktora, jer je državni službenik, u čijem opisu poslova su navedeni poslovi, bio odsutan tijekom godine zbog duže bolesti, a zatim je umirovljen na osobni zahtjev. Međutim, zbog nepredviđenih okolnosti u razdoblju sačinjavanja financijskog izvješća za 2019. godinu (bolest, a zatim i smrt zamjenika direktora), nisu pravovremeno okončane sve aktivnosti u svezi sa usuglašavanjem potraživanja. Naime, nisu unesene korekcije za koje je prilikom usuglašavanja utvrđeno da se radi o greškama koje su nastale u ranijem razdoblju prilikom evidentiranja kroz modul potraživanja. Prema podacima koje je Institut dobio nakon usuglašavanja sa kupcima, potraživanja na 31.12.2019. godine su iznosila 173.093 KM, a u modulu potraživanja (zvaničnoj pomoćnoj evidenciji potraživanja) taj iznos je 178.358 KM. Prilikom sravnjenja potraživanja je konstatirano da se potraživanja utvrđena na temelju

usuglašavanja sa kupcima razlikuju od podataka u Glavnoj knjizi, te da zbog zatvaranja poslovnih knjiga nije bilo moguće izvršiti korekcije u Glavnoj knjizi, kako bi se podaci usuglasili. Kako su u Glavnoj knjizi iskazana potraživanja u iznosu od 202.596 KM, evidentno je da razlika između usuglašanih potraživanja (prihvaćenih od kupaca) i Glavne knjige na 31.12.2019. godine iznosi 29.493 KM.

Korekcije su izvršene u 2020. godini, pa smo na temelju dostavljenih dokumenata konstatirali da je modul potraživanja usuglašen sa nespornim potraživanjima od kupaca u siječnju 2020. godine. Knjiženja u Glavnoj knjizi izvršena su u tijeku prvog kvartala 2020. godine, pa su na taj način usuglašena potraživanja sa pomoćnom evidencijom (modulom potraživanja).

Institut je tijekom godine poduzeo određene aktivnosti na otklanjanju ranije uočenih nedostataka vezanih za evidentiranje potraživanja, pravovremeni unos kroz modul potraživanja i utvrđivanje točnog salda potraživanja na temelju sravnjenja sa kupcima.

Uspostavljeno je evidentiranje izlaznih računa kroz pomoćnu knjigu (knjiga izlaznih računa-KIF), mada tako uspostavljen način evidentiranja, po našem mišljenju, nije u potpunosti funkcionalan. Naime, Institut prvo ispostavlja predračune za laboratorije, koji se evidentiraju u zasebnoj evidenciji, a nakon obavljenog posla (ocjenjivanje na licu mjesta, nadzor ili druga vrsta usluge) sačinjava se račun i evidentira u KIF. Na temelju uvida u obje evidencije, uočili smo da se predračuni i računi evidentiraju kronološki u zasebnim knjigama i označeni su istim brojevima, pa tako predračun za jednog kupca može nositi isti broj računa za drugog kupca (samo sa različitim datumom). Također, ne postoji veza između predračuna i računa za istog kupca i predračun se ne može jednostavno povezati sa pripadajućim računom. Imajući u vidu činjenicu da kupci nekad vrše plaćanje po predračunu, neki po računu, a da pritom svaki račun koji se unosi u modul potraživanja dobiva novi (sustavni) broj, postojanje različitih (neuvezanih) evidencija može otežati sravnjenje sa kupcima u nekom budućem razdoblju. Također smo uočili da knjiga izlaznih računa nije zaključena na kraju godine, niti je izvršeno sabiranje svih izlaznih računa koji su evidentirani, kao dodatni kontrolni postupak za kontrolu sveobuhvatnosti unesenih podataka u pomoćnu evidenciju (modul potraživanja).

PREPORUKA 4

Institut treba osmisliti adekvatan način obilježavanja računa i njihovo evidentiranje u knjizi izlaznih računa, radi jednostavnijeg praćenja i sravnjenja sa kupcima. Neophodno je nastaviti sa ažurnim uparivanjem uplata i osigurati sravnjenje sa kupcima tijekom godine, vodeći računa da se eventualne razlike po sravnjenju mogu izvršiti prije isteka obračunskog razdoblja za koje se sastavljaju izvješća.

U cilju neovisne potvrde stanja potraživanja, tijekom revizije smo uputili zahtjeve za konfirmacijom (potvrdom) iskazanih stanja određenom broju kupaca. Do okončanja završne revizije dobili smo potvrdu samo od jednog kupca čije stanje je usuglašeno sa evidencijama u Institutu.

5.4 Pregled dinamike upošljavanja

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2019. godinu Institutu je odobren broj od 21 uposlenog. Institut je tijekom čitave godine imao veći broj uposlenih od Zakonom odobrenog broja, jer je vršen angažman uposlenih na određeno vrijeme zbog dužeg bolovanja troje uposlenih. Na temelju podataka o broju uposlenih kojima je isplaćena plaća u tijeku godine, broj uposlenih je tijekom godine varirao i kretao se od 22 do 24, a prosječan broj

uposlenih iznosi 23. Institut je u obrascu „Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih“ naveo podatak o prosječnom broju od 21 uposlenog.

U tijeku godine prestao je radni odnos za dva državna službenika zbog umirovljenja, te je stvarni broj uposlenih na 31.12.2019. godine iznosio 21.

6. JAVNE NABAVE

Institut je donio Plan javnih nabava za 2019. godinu, a odlukom direktora imenovana su povjerenstva za provedbu postupaka javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima, Institut je u 2019. godini proveo četiri postupka javnih nabava iz tekućih izdataka (konkurentski i postupak sukladno Aneksu II., dio B). Nakon provedenih postupaka ukupna vrijednost zaključenih ugovora i okvirnih sporazuma iznosila je 57.263 KM (bez PDV-a) i odnosi se na tekuće izdatke. Institut je kod provedbe konkurentskih postupaka planirao provedbu e-aukcija, koje su realizirane u ovisnosti o broju pristiglih ponuda.

U postupcima javnih nabava nismo uočili značajnije nedostatke, a opća zapažanja se odnose na sljedeće:

- Tenderskom dokumentacijom za nabavu aviokarata nije predviđena primjena preferencijalnog tretmana domaćeg. Navedeni nedostatak nije imao utjecaja na konačan izbor dobavljača, sa kojim je zaključen okvirni sporazum u iznosu od 42.735 KM.
- Za usluge servisiranje vozila, registraciju i kasko osiguranju službenih vozila izbor dobavljača se vršio putem izravnog sporazuma bez potpisivanja ugovora. Pojedinačne odluke o izravnom sporazumu donose se nakon što je izvršena usluga, pa provedba izravnog sporazuma onda gubi svrhu. Odluke o provedbi izravnog sporazuma je potrebno donijeti prije nego se izvrši izbor dobavljača, odnosno realizira usluga.

7. KOMENTARI

Institut u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2019. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2019. godinu.

Voditelj tima za financijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za financijsku reviziju

Fatima Mehanović, revizor, v.r.

Adnan Muharemagić, revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete financijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2019. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2019. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2019. godinu

Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Postotak 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	1.152.000	0	1.152.000	1.144.464	99
Bruto plaće i naknade	630.000	33.000	663.000	661.767	100
Naknade troškova uposlenih	86.000	0	86.000	85.181	99
Putni troškovi	152.000	-48.000	104.000	103.991	100
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	16.000	-3.000	13.000	12.769	98
Izdaci za energiju i kom. usluge	21.000	-4.000	17.000	16.780	99
Nabava materijala	10.000	1.000	11.000	10.373	94
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	10.000	0	10.000	8.450	85
Unajmljivanje imovine i opreme	107.000	-4.000	103.000	101.718	99
Izdaci za tekuće održavanje	5.000	-1.000	4.000	3.487	87
Izdaci za osiguranje	3.000	1.000	4.000	2.993	75
Ugovorene i druge posebne usluge	112.000	25.000	137.000	136.955	100
2. Kapitalni izdaci	30.000	0	30.000	0	0
Nabava zemljišta			0		
Nabava građevina			0		
Nabava opreme	30.000		30.000		0
Nabava ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Proračun-neposredna potrošnja (1+2+3)	1.182.000	0	1.182.000	1.144.464	97
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
			0		
8. Ukupno (4+5+6+7)	1.182.000	0	1.182.000	1.144.464	97

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2020. godine.

Direktor:
Željko Medak

Bilanca stanja na 31.12.2019. godine

Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2019.	31.12.2018.	Postotak 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	206.545	330.568	62
Novčana sredstva	0	3.292	0
Kratkoročna potraživanja	206.545	327.276	63
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	37.663	49.177	77
Stalna sredstva	265.288	269.466	98
Ispravka vrijednosti	227.625	220.289	103
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	37.663	49.177	77
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	244.208	379.745	64
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	302.051	424.641	71
Kratkoročne tekuće obveze	30.686	34.710	88
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema zaposlenima	68.779	59.730	115
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	202.586	330.201	61
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	37.663	49.177	77
Izvori sredstava	37.663	49.177	77
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	339.714	473.818	72

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo _____ 2020. godine.

Direktor:
Željko Medak

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2019. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu (Službeni glasnik BiH broj 84/19) i pratećim nalogima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 29.04.2020.

Direktor:

Željko Medak